

El sentit absolut

Legim un article en què es dona compte als lectors de l'existència d'un indret interessant i se'ls incita a visitar-lo, i que es clou amb la frase «No us penedireu». Els nostres, de lectors, ja deuen veure per on anem. Sí: vet aquí un altre exemple d'aquesta trista sintaxi empobrida i desnaturalitzada que avui, dissortadament, ha esdevingut tan usual, tributària d'òcil dels models del castellà. En castellà es diu «No os arrepentiréis»? Doncs en català diem «No us penedireu». ¿De què pot servir que exposem una vegada més que caldria dir, en la nostra llengua, *No us en penedireu*, amb la intervenció imprescindible del pronom *en*, que representa el complement del verb, normalment introduït per la preposició *de*? Qui sap si de res, el lector habitual d'aquests comentaris coneixent ja perfectament aquesta qüestió tan divulgada.

Importa, doncs, d'anar una mica més enllà. Intentant de fer veure, d'una manera ben entenedora, la incorrecció d'una frase com «No us penedireu», seria fàcil d'afirmar categòricament que el verb *penedir-se* no es pot usar sense la companyia d'un complement, sia representat per un grup nominal, un infinitiu, etc., introduït per la preposició *de*,

sia pel pronom *en*. Però aquestes afirmacions tan categòriques sempre són molt exposades, perquè més d'un cop s'esdevé que hi ha un cas excepcional, imprevis, que les desmenteix. I podríem així preguntar-nos: ¿és que no podem usar un verb com *penedir-se* en sentit absolut? Si hi ha tants verbs transitius que es poden usar també absolutament, és a dir, sense complement d'objecte, ¿per què no hi podríem usar *penedir-se*, que té un complement d'objecte introduït per una preposició? En el cas concret d'aquest verb, potser podríem admetre com a bona la frase d'algun predicador apocalíptic, *Penediu-vos!*, en què l'omissió d'un complement explícit faria molt més general el conjunt de coses de què el sant baró ens exhortaria a penedir-nos. Fora d'aquest hipotètic cas especial, sembla que un verb com *penedir-se* —o com *adonar-se*, *recordar-se*, etc.— realment demana sempre un complement d'objecte. Ara, amb complements de valor genèric, es formen frases que s'acosten al sentit absolut: *Es penedeixen de certes coses, de moltes coses, de tot, No es penedeixen de res.*

Albert Jané